

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Н.В. Івасішина, І.І. Килимник

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних і семінарських занять, самостійної роботи та виконання
контрольних робіт з дисципліни

«Інтелектуальна власність»

(для студентів денної і заочної форми навчання
усіх спеціальностей Академії)

Харків ХНАМГ 2010

Методичні вказівки до практичних і семінарських занять, самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Інтелектуальна власність» (для студентів денної і заочної форми навчання усіх спеціальностей Академії) / Укл.: Н.В. Івасішина, І.І. Килимник.; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 24 с.

Укладачі: Н.В. Івасішина, І.І. Килимник

Рецензент: зав. кафедрою, доцент А.І. Кубах

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 8 від 15 квітня 2009 року

Вступ

Дисципліна «Інтелектуальна власність» у якій висвітлюються основні законодавчі акти, що регламентують відносини, пов'язані з інтелектуальною власністю в Україні.

Дисципліна «Інтелектуальна власність» призначена для спеціалістів та магістрів, які навчаються за інженерними спеціальностями. Ця дисципліна як наукова носить інтегративний характер і знаходиться на стику ряду самостійних дисциплін, включаючи технічні, правові, економічні і специфічні галузі знань.

Винахідницька і патентно-ліцензійна робота є невід'ємною частиною діяльності наукових та інженерно-технічних робітників в усіх сферах народного господарства. Сучасний інженер, науковець, працівник сфери інформаційних технологій повинен володіти глибокими знаннями в галузі науки і техніки, а також основами створення, набуття прав, охорони, захисту і комерційної реалізації об'єктів права інтелектуальної власності.

Цей курс стане базовим для формування творчого потенціалу, необхідного для самостійної постановки нових інженерних завдань, виявлення і оформлення об'єктів інженерної творчості, оцінки їх патентоспроможності, їх правового захисту. Курс базується на попередніх знаннях із фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін.

Тема 1

Поняття та система права інтелектуальної власності

1. Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності і як система суспільно-правових відносин.

2. Система інтелектуальної власності.

3. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.

4. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності.

5. Поняття використання, управління, та комерціалізації інтелектуальної власності.

1. Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності і як система суспільно-правових відносин.

Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності. Поняття інтелектуальної власності у технічному, економічному та правовому аспектах.

Залучення інтелектуальних продуктів до економічного обороту у двох формах: саме як товару та як самостійного фактора виробництва.

Інтелектуальна власність як право. Визначення права інтелектуальної власності у книзі четвертій «Право інтелектуальної власності» Цивільного кодексу України.

2. Система інтелектуальної власності.

Охарактеризувати дві гілки права інтелектуальної власності: особисте немайнове право творця на створений ним конкретний результат інтелектуальної праці, майнове право на цей результат.

Перелічити особисті немайнові права та майнові права інтелектуальної власності відповідно ст.423, 424 Цивільного кодексу України.

Привести класифікацію об'єктів права інтелектуальної власності Дати характеристику об'єктів промислової власності, об'єктів авторського і суміжних прав, нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.

Охарактеризувати суб'єктів права інтелектуальної власності.

3. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Перелічити основні документи, що складають законодавчу базу України у сфері інтелектуальної власності. Перелічити основні міжнародні угоди стосовно права інтелектуальної власності.

Верховенство права при врегулюванні спорів щодо прав на об'єкти права інтелектуальної власності між фізичними або юридичними особами України та іноземних держав.

4. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності.

Необхідність правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності. Відмінність способів охорони об'єктів права інтелектуальної власності від матеріальних об'єктів власності. Основний спосіб охорони прав. Мета правової охорони прав інтелектуальної власності.

Структура державної системи правової охорони прав інтелектуальної власності. Функції Держдепартаменту інтелектуальної власності. Функції Українського інституту промислової власності. Функції Українського агенства з авторських і суміжних прав.

5. Поняття використання та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Мета і основні способи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Використання об'єктів права інтелектуальної власності у власному виробництві. Внесення прав на об'єкти інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства. Передача (продаж) прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 2

Авторське право і суміжні права

1. Поняття, основні задачі та функції, принципи та джерела авторського права.

2. Об'єкти та суб'єкти авторського права.

3. Виникнення та здійснення авторського права.
4. Розпорядження авторськими правами, авторський договір.
5. Охорона суміжних прав виконавців, виробників фонограм і відеограм, організацій мовлення.
6. Правові основи захисту авторського права і суміжних прав.
7. Міжнародна система охорони авторського права і суміжних прав.

1. Поняття, основні задачі та функції, джерела авторського права.

Визначити поняття авторського права як інституту права інтелектуальної власності. Авторське право в об'єктивному і суб'єктивному розумінні. Суміжні права як підгалузь виключних прав. Завдання авторського права. Джерела авторського права.

2. Об'єкти та суб'єкти авторського права.

Охарактеризувати об'єкти авторського права та суміжних прав. Дати визначення твору як основного об'єкта авторського права. Назвати і розкрити сутність передбачених законом ознак твору. Приділити увагу елементам змісту і форми вираження твору. Перелічити основні види творів, яким надається правова охорона.

Суб'єкти авторського права. Первинні та похідні суб'єкти авторського права. Суб'єкти виключних майнових авторських прав.

3. Виникнення та здійснення авторського права.

Принципи правової охорони творів. Презумпція авторського права. Реєстрація авторських прав. Авторське право на службовий твір.

4. Розпорядження авторськими правами, авторський договір.

Поняття авторського договору. Види авторського договору. Зміст авторського договору. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на твір відповідно до Цивільного кодексу України.

5. Охорона суміжних прав виконавців, виробників фонограм і відеограм, організацій мовлення.

Суб'єкти суміжних прав. Об'єкти суміжних прав. Принципи та критерії виникнення суміжних прав. Презумпція суміжних прав. Сфера дії суміжних прав. Права виконавців, виробників фонограм, відеограм та організацій мовлення. Строки чинності суміжних прав.

6. Правові основи захисту авторського права і суміжних прав.

Поняття захисту авторського права і суміжних прав. Види порушення авторського права і суміжних прав. Порядок захисту порушених прав.

7. Міжнародна система охорони авторського права і суміжних прав.

Співвідношення норм національного законодавства та норм міжнародного права. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Всесвітня конвенція про авторське право. Римська конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм. Угода про торговельні аспекти прав на інтелектуальну власність. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Договір ВОІВ по авторському праву. Договір ВОІВ про виконання і фонограми.

Тема 3

Право промислової власності

1. Поняття, основні задачі та функції, джерела права промислової власності.

2. Охорона прав інтелектуальної власності на винаходи, корисні моделі, промислові зразки.

3. Охорона прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти промислової власності (наукові відкриття, комерційні таємниці, топографії інтегральних мікросхем, селекційні досягнення, раціоналізаторські пропозиції).

4. Охорона прав інтелектуальної власності на комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, фірмові найменування).

1. Поняття, основні задачі та функції, джерела права промислової власності.

Визначити поняття права промислової власності як інституту права інтелектуальної власності. Коротко охарактеризувати основні відмінності права промислової власності від авторського права та суміжних прав. Перелічити основні об'єкти права промислової власності. Дати загальну характеристику джерел права промислової власності.

2. Охорона прав інтелектуальної власності на винаходи, корисні моделі, промислові зразки.

Поняття й ознаки винаходу: поняття винаходу, об'єкти винаходу, продукт як об'єкт винаходу, процес як об'єкт винаходу, новизна, винахідницький рівень, придатність для промислового використання, об'єкти, які не визнають винаходами.

Поняття корисної моделі. Об'єкт корисної моделі. Новизна корисної моделі. Придатність для промислового використання.

Поняття й ознаки промислового зразка. Об'єкт промислового зразка. Новизна промислового зразка. Об'єкти, які не визнають промисловими зразками.

Назвати та коротко охарактеризувати суб'єктів права промислової власності.

Набуття прав на винаходи і корисні моделі. Порядок патентування винаходів і корисних моделей. Строк дії патенту. Дестрокове припинення патенту. Права власника патенту. Порядок патентування за кордоном.

Порядок отримання охоронного документа на промисловий зразок.

3. Охорона прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти промислової власності (наукові відкриття, комерційні таємниці, топографії інтегральних мікросхем, селекційні досягнення, раціоналізаторські пропозиції).

Визначити поняття топографії інтегральних мікросхем. Умови правової охорони топографії інтегральних мікросхем. Право на реєстрацію топографії

інтегральних мікросхем. Права та обов'язки, що впливають з реєстрації топографії інтегральних мікросхем. Визнання реєстрації недійсною.

Наукове відкриття як об'єкт права інтелектуальної власності. Поняття наукового відкриття. Право на наукове відкриття.

Раціоналізаторська пропозиція як об'єкт права інтелектуальної власності. Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Сорти рослин, породи тварин як об'єкти права інтелектуальної власності. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин, засвідчені патентом. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин.

Комерційна таємниця як об'єкт права інтелектуальної власності. Поняття комерційної таємниці. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю. Охорона комерційної таємниці. Строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.

4. Охорона прав інтелектуальної власності на комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, фірмові найменування).

Торговельна марка (знаки для товарів і послуг) як об'єкт права промислової власності. Поняття, види. Суб'єкти права на торговельну марку. Охорона прав на торговельну марку. Умови надання правової охорони. Підстави для відмови у наданні правової охорони. Оформлення права на торговельну марку в Україні та іноземних державах. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку. Трок чинності прав. Дострокове припинення чинності прав. Визначення прав інтелектуальної власності на торговельну марку недійсними. Право попереднього користувача на торговельну марку. Добре відомі торговельні марки.

Зазначення походження товарів (географічне зазначення) як об'єкт права промислової власності. Поняття, види. Суб'єкти права на зазначення походження товарів. Охорона прав на зазначення походження товарів. Умови надання правової охорони. Строк чинності права інтелектуальної власності на зазначення походження товарів. Припинення правової охорони на зазначення походження товарів.

Комерційне (фірмове) найменування як об'єкт права промислової власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування. Правова охорона комерційного найменування. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування.

Тема 4

Оформлення прав інтелектуальної власності

1. Виникнення права інтелектуальної власності на твори науки, літератури і мистецтва та об'єкти суміжних прав.

2. Оформлення прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності.

3. Заявки та засоби індивідуальної учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

4. Видача охоронного документа на об'єкт інтелектуальної власності.

1. Охарактеризувати результати інтелектуальної діяльності як об'єкти правової охорони. Дати поняття виникнення права інтелектуальної власності на твори науки, літератури і мистецтва. Охарактеризувати об'єкти суміжних прав, як об'єкти правової охорони.

2. Визначити об'єкти промислової власності. порядок видачі охоронного документа. Охарактеризувати порядок реєстрації патентів на об'єкти промислової власності. порядок оформлення патентів на промислові зразки.

3. Визначити засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів і послуг. Охарактеризувати особливості права інтелектуальної власності на торговельні марки та географічне зазначення, походження товарів. Порядок складання і подання заявки.

4. Дати поняття охоронного документа. Порядок видачі патентів на об'єкти інтелектуальної власності. Порядок видачі свідоцтва на об'єкти інтелектуальної власності.

5. Охарактеризуйте закон України «Про охорону прав» на винаходи і корисні моделі. Поняття патента. Види патентів. Поняття свідоцтва на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 6

Захист права інтелектуальної власності

1. Поняття та система захисту прав у сфері інтелектуальної власності.
2. Дії, що вважаються порушенням прав.
3. Права власника охоронного документу в разі порушення його прав.
4. Основні форми, засоби і способи захисту прав інтелектуальної власності.
5. Процедура захисту прав інтелектуальної власності.
6. Міжнародні угоди.

1. Поняття та система захисту прав у сфері інтелектуальної власності.

Необхідність захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Поняття захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Відрізнити поняття захисту від поняття охорони прав. Система захисту прав у сфері інтелектуальної власності за чинним законодавством. Визначити поняття юрисдикційний і неюрисдикційний види захисту

2. Дії, що вважаються порушенням прав.

Порушники авторських і суміжних прав. Дії, які відповідно Закону України «Про авторське право і суміжні права» вважаються порушенням авторського права і (або) суміжних прав і дають підстави для судового захисту.

Перелічити і охарактеризувати дії, що вчинені без дозволу власника патенту, які визнаються порушенням його прав. Дати визначення продукту, який вважається виготовленим із застосуванням запатентованого винаходу. Визначити процес, що охороняється патентом, який вважається застосованим.

Порушення прав на засоби індивідуалізації товарів і послуг: комерційне (фірмове найменування), торговельну марку, географічні зазначення.

3. Права власника охоронного документу в разі порушення його прав.

Охарактеризувати права власника патенту в разі порушення його прав, власника свідоцтва на право використання зазначення походження товарів, власника свідоцтва на торговельну марку.

4. Основні форми, засоби і способи захисту прав інтелектуальної власності.

Загальні поняття про форми, засоби і способи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.

У рамках юрисдикційної форми захисту видокремити загальний (судовий) і спеціальний (адміністративний) порядки захисту порушених прав.

Судовий порядок захисту. Позови про порушення. Відшкодування збитків або втраченої вигоди. Кримінальна відповідальність за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Адміністративний порядок захисту. Розгляд і вирішення спорів органами державного управління. Захист порушених прав інтелектуальної власності у відповідності з конкурентним законодавством.

5. Процедура захисту прав інтелектуальної власності.

Поняття процедури та її форми, докази. Процедура вирішення спорів, пов'язаних з порушенням прав на винаходи. Процедура вирішення спорів, пов'язаних з порушенням прав на торговельну марку. Процедура вирішення спорів, пов'язаних з порушенням прав на промислові зразки.

6. Міжнародні угоди.

Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності у відповідності з угодами і директивами, що діють в рамках Світової організації торгівлі (СОТ) і Ради Європейського Співтовариства. Норми судового і адміністративного захисту у відповідності до вимог Угоди TRIPS. Норми захисту інтелектуальної власності на митному кордоні.

Тема 6

Розпорядження правами інтелектуальної власності

- 1. Мета і основні способи комерціалізації прав інтелектуальної власності**
- 2. Виникнення, розвиток та значення торгівлі ліцензіями.**
- 3. Ліцензія як правова форма розпорядження правами інтелектуальної власності.**
- 4. Ліцензійний договір.**
- 5. Договір про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності.**

1. Мета і основні способи комерціалізації прав інтелектуальної власності.

Визначити мету і розкрити сутність комерціалізації прав інтелектуальної власності. Перелічити і надати коротку характеристику основним способам комерціалізації.

2. Виникнення, розвиток та значення торгівлі ліцензіями.

Історія розвитку міжнародної торгівлі ліцензіями. Взаємозв'язок міжнародної торгівлі ліцензіями з відтворенням, рівнем новітньої техніки та технологій. Особливості і тенденції торгівлі ліцензіями в Україні.

3. Ліцензія і ліцензійний договір як правова форма розпорядження правами інтелектуальної власності.

В залежності від обсягу прав, що передаються, за діючим Цивільним кодексом України розкрити сутність виключної, одиничної і невиключної ліцензій.

Дати загальну характеристику ліцензійного договору. Визначити предмет ліцензійного договору. Види ліцензійних договорів. Субліцензійний договір. Суб'єкти ліцензійного договору. Істотні умови ліцензійного договору.

4. Договір про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Правове регулювання передачі права власності на об'єкти промислової власності в Україні. Розпорядження патентними правами. Предмет договору про передачу права власності на об'єкти промислової власності. Істотні умови договору про передачу права власності на об'єкти промислової власності.

Тема 7

Міжнародні угоди у інтелектуальної власності

1. Загальні міжнародні угоди з питань інтелектуальної власності.
2. Міжнародні конвенції про охорону авторського права і суміжних прав.
3. Міжнародна правова охорона промислової власності.
4. Міжнародно-правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

1. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Поняття Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності.

2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9 вересня 1886 року.

Всесвітня конвенція про авторське право. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців виробників фонограм і організації ефірного мовлення («Римська конвенція»). Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм від 29 жовтня 1971 року. Договір ВОІВ з виконання і фонограм. Договір ВОІВ на авторське право.

3. Проблеми правової охорони промислової власності. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року.

4. Охарактеризувати міжнародно-правову охорону торговельних марок (товарних знаків).

Питання для самоперевірки

1. Інтелектуальна власність та її становлення.
2. Теорії права інтелектуальної власності: привілеїв, пропріетарна, промислової власності, вічної промислової власності, рентна, договірна, деліктна, особова, виключних прав, виключних майнових прав.
3. Поняття права інтелектуальної власності.
4. Сутність права інтелектуальної власності.
5. Зміст права інтелектуальної власності.
6. Джерела правового регулювання права інтелектуальної власності, їх види.
7. Поняття законодавства про інтелектуальну власність, його система й спрямованість.
8. Дезінтеграційний підхід до регулювання права інтелектуальної власності, його сутність.
9. Види міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.
10. Конституція України як основне джерело регулювання права інтелектуальної власності.
11. Цивільний кодекс України як джерело регулювання права інтелектуальної власності. Проблеми удосконаленні механізму.
12. Чинне законодавство України про інтелектуальну власність.
13. Поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності.
14. Ознаки охороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності.
15. Відкриття як об'єкти права інтелектуальної власності, їх ознаки.
16. Об'єкти відкриття. Права авторів відкриттів. Порядок кваліфікації відкриттів.

17. Винаходи й корисні моделі як об'єкти промислової власності: поняття, об'єкти, види.
18. Промислові зразки як об'єкти промислової власності: поняття, об'єкти.
19. Знаки для товарів і послуг як об'єкти промислової власності.
20. правонаступники прав інтелектуальної власності. Спадкоємство інтелектуальних прав.
21. Держава як володілець прав інтелектуальної власності. Підстави набуття державою прав інтелектуальної власності.
22. Правове положення Державного агентства з авторських і суміжних прав, Комітету із захисту прав інтелектуальної власності (Патентного відомства).
23. Правове положення патентознавців. Вимоги щодо патентних повірених. Атестація патентних повірених. Повноваження повірених у справах інтелектуальної власності.
24. Асоціації патентних повірених. Підстави і порядок втрати атестації патентного повіреного.
25. Агенти з товарних знаків, їх правове положення.
26. Права власників і уповноважених ним органів щодо результатів, створених за службовим завданням.
27. Поняття авторського права, сфера його дії.
28. Об'єкти, що охороняються авторським правом.
29. Виникнення і здійснення авторського права.
30. Похідний твір, його правове значення.
31. Авторське право й право власності на носія авторських прав.
32. Особисті немайнові права автора.
33. Майнові права автора. Майнові права володільця.
34. Вільне використання твору.
35. Авторське право на аудіовізуальний твір.

36. Строки охорони авторських прав.
37. Перехід авторських прав. Передача (уступка) авторського права.
38. Авторські ліцензійні договори: поняття, характеристика та види.
Сторони ліцензійного договору та, правове положення.
39. Поняття, зміст і порядок укладання авторських договорів.
40. Поняття і сутність суміжних прав. Види суміжних прав.
41. Охорона суміжних прав. Місце суміжних прав у системі права інтелектуальної власності.
42. Права виконавців, їх зміст.
43. Права виробників фонограм, їх зміст.
44. Права організацій мовлення.
45. Правила торгівлі екземплярами аудіовізуальних творів.
46. Поняття охорони і захисту прав, їх співвідношення.
47. Засоби охорони авторських і суміжних прав. Способи захисту авторських і суміжних прав.
48. Колективне управління авторськими й суміжними правами.
49. Поняття і визначення контрафактних порушень авторських та суміжних прав.
50. Поняття патентного права. Відмінність винахідницького права від патентного права.
51. Охоронні документи в патентному праві.
52. Поняття патенту, його види. Реквізити патенту. Строки дії патенту. Відміна патенту. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту.
53. Свідоцтво на знаки для товарів і послуг. Посвідчення на раціоналізаторську пропозицію.
54. Патентні системи: заявочна, перевірочна, дослідницька, змішані.
55. Заявка на видачу охоронного документа, вимоги щодо неї.
56. Порядок подання заявки. Пріоритет заявки та його визначення.
Колізії заявок і порядок розгляду спорів.

57. Формальна експертиза та її наслідки. Способи усунення недоліків заявок.
58. Експертиза за суттю. Порядок, підстави проведення експертизи за суттю. Права заявника при проведенні експертиз.
59. Поняття, ознаки й об'єкти винаходу. Види винаходів та їх правове значення.
60. Права й обов'язки винахідників службових винаходів.
61. Об'єкти, що визнаються винаходами.
62. Поняття і ознаки корисної моделі.
63. Порядок отримання патенту на винахід і корисну модель.
64. Заявка на отримання патенту, її зміст. Реквізити заявки.
65. Формула винаходу, її правове значення.
66. Тимчасова правова охорона, її значення і зміст.
67. Право першокористувача, його зміст.
68. Публікації при патентуванні. Реєстрація патенту.
69. Права, що виникають з патенту.
70. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту. Примусове відчуження патентних прав.

Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Інтелектуальна власність»

Мета контрольної роботи полягає в тому, щоб допомогти слухачам у вивченні курсу «Інтелектуальна власність», а також в перевірці засвоєння ними певного матеріалу, вміння самостійно аналізувати конкретну ситуацію і правильно застосовувати діюче законодавство.

Контрольна робота повинна бути виконана за одною із тем.

Остання цифра залікової книжки студента відповідає номеру теми, тобто:

1 – перша тема; 2 – друга тема; ..... 0 – десята тема.

Заміна варіантів не допускається.

Тема 1. Право інтелектуальної власності

1. Поняття власності. Сутність права інтелектуальної власності.

2. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.

Об'єкти, суб'єкти та підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

3. Зміст права інтелектуальної власності. Використання об'єкта права інтелектуальної власності.

4. Здійснення права інтелектуальної власності. Порухення права інтелектуальної власності.

Тема 2. Система законодавства і державної правової охорони інтелектуальної власності в Україні

1. Поняття інтелектуальної власності.

2. Становлення і розвиток законодавства України в сфері інтелектуальної власності.

3. Система законодавства України з інтелектуальної власності.

4. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності.
Державна система правової охорони інтелектуальної власності.

Тема 3. Авторське право і суміжні права: зміст, особливості

1. Авторське право, сфера його дії.
2. Сутність суміжних прав.
3. Засоби охорони та способи захисту авторських і суміжних прав.

Тема 4. Право промислової власності

1. Поняття права промислової власності. Винахід, корисна модель, промисловий зразок.
2. Право власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Подання заявки.
3. Патентування винаходу, промислового зразка. Порядок одержання патенту

Тема 5. Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг

1. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.
2. Право інтелектуальної власності на торговельну марку.
3. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення походження товару.

Тема 6. Нетрадиційні результати інтелектуальної діяльності

1. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.
2. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
3. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.
4. Право інтелектуальної власності на селекційні досягнення.
5. Комерційна таємниця.

Тема 7. Договори у сфері інтелектуальної власності

1. Ліцензія на використання об'єктів права інтелектуальної власності. Ліцензійний договір.
2. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
3. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
4. Договір комерційної концесії.

Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності

1. Поняття захисту прав інтелектуальної власності.
2. Дії, що визнаються порушеннями прав інтелектуальної власності.
3. Юрисдикційна та неюрисдикційна форми захисту права інтелектуальної власності.
4. Цивільно-правовий, кримінально-правовий, адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності.

Тема 9. Економіка та управління інтелектуальною власністю

1. Поняття економіки інтелектуальної власності.
2. Інтелектуальна власність в системі господарської діяльності.
3. Управління інтелектуальною власністю.
4. Маркетинг інтелектуальної власності.
5. Інтелектуальна власність як об'єкт оцінки.

Тема 10. Економічні аспекти комерціалізації інтелектуальної власності

1. Важливість інтелектуальної власності в сучасній економіці.
2. Форми комерціалізації інтелектуальної власності.
3. Оцінка вартості об'єктів права інтелектуальної власності.
4. Визначення ціни ліцензії.
5. Об'єкти права інтелектуальної власності – нематеріальні активи підприємств.

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. Вісник України, 2003.–№ 11.– Ст. 462.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіц. Вісник України, 2003.–№ 11.– Ст. 461.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р.
4. Митний кодекс України від 11.07.2002 р.
5. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 23.12.1993 р. в редакції Закону № 2627-III від 11.07.2001 р.
6. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки" від 15.12.1993 р. № 3688-XII із змінами.
7. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 15.12.1993 р. № 3687-XII в редакції закону № 1771-III від 01.06.2000 р.
8. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" від 15.12.1993 р. № 3689-XII із змінами.
9. Закон України "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем" від 5.11.1997 р. № 621/97-ВР із змінами.
10. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" від 21.04.1993 р. № 3116-XII в редакції закону № 2986-III від 17.01.2002 р.
11. Закон України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" від 16.06.1999 р. № 752-XIV із змінами.
12. Інкотермс 2000: Офіційні правила тлумачення торговельних термінів // Уряд. кур'єр, 2002.– № 63.– С. 5-8 (початок); Уряд. кур'єр, 2002.– № 68.– С. 5-12 (закінчення).
13. Закон України „Про Антимонопольний комітет України” від 26.11.1993 р. // ВВР України, 1993.– № 50.– Ст. 472.
14. Закон України „Про захист від недобросовісної конкуренції” від 7.06.1996 р. // ВВР України, 1996.– № 36.– Ст. 164.
15. Закон України „Про природні монополії” від 20.04.2000 р. // ВВР, 2000.– № 30.– Ст. 238.
16. Закон України „Про захист економічної конкуренції” від 11.01.2001 р. // ВВР України, 2001.– № 12.– Ст. 64.

Список літератури

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред.. А.С. Довгєрта. – К.: Ін Юре, 2001. – 460 с.
2. Гражданское право Украины. Учебное пособие. Слипенко С.А., Кройтор В.А., Эспада, Харьков, 2000.
3. Іваненко П. Створення спеціалізованої бази даних винаходів в Україні. // Інтелектуальна власність. – 2001. – №11 - 21 – 25 с.
4. Інтелектуальна власність: Навч. Посібник / За ред. Цибульова П.М. – К.: УкрІНТЕІ, 2006. – 276 с.
5. Ієвіня О.В., Мироненко В.П., Павловська Н.В., Пилипенко С.А. Право інтелектуальної власності: схеми та роз'яснення: Навч. посібник. – К.: КНТ, 2007. – 264 с.
6. Интеллектуальная собственность (Исключительные права). Учебник для вузов. В.О. Калатин. Москва, НОРМА, 2000.
7. Збірник законодавчих актів з дисципліни «право інтелектуальної власності» Довідник для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання Академії / Укл.: А.І. Кубах – Харків: ХНАМГ, 2008. – 343 с.
8. Калятин В.О. Исключительная собственность. (Исключительные права). – М.: НОРМА, 2001. – 480 с.
9. Колесников А.П. Пособие по работе с официальными патентными бюллетенями. – М: ИНИЦ, 2002. – 128 с.
10. Коссак В.М., Якубовський І.Є. Право інтелектуальної власності: Підручник. – К.: Істина, 2007. – 208 с.
11. Кочеткова А. Міжнародний обмін патентною документацією. // Інтелектуальна власність. – 2001. – №7 - 20 – 24 с.
12. Кравец Л.Г. Возможности использования патентно-ассоциированных источников информации в Интернете // ИС. Промышленная собственность 2001. – №5. –52 – 58 с.
13. Красовская А., Бернадская И. Государственная система охраны интеллектуальной собственности в Украине. //ИС. Промышленная собственность. – 2002. – №3. –67 – 74 с.
14. Кубах А.І. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник – Харків: ХНАМГ, 2008. – 149 с.
15. Право інтелектуальної власності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. – К.: Видав. дім «Ін Юре», 2002. – 624 с.
16. Право інтелектуальної власності. В.С. Дроб'язко, Р.В. Дроб'язко. Київ, Юрінком Інтер, 2004.
17. Цивільне та сімейне право України (навчально-практичний посібник). Харитонов Є.О. Харків, “Одіссей”, 2004.
18. Цивільне право України. Підручник. Є.О. Харитонов, Н.О. Саніахметова. Київ. Істина, 2003.
19. Шишка Р.Б. Правова охорона інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект. – Х: Нац. ун-т внутр. справ. – 2002. – 354 с.

Навчальне видання

Івасішина Наталія Володимирівна
Килимник Інна Ігорівна

«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

Методичні вказівки

до практичних і семінарських занять, самостійної роботи та виконання
контрольних робіт

Для студентів денної і заочної форми навчання усіх спеціальностей
Академії.

Відповідальний за випуск *А.І. Кубах*
Редактор *М. З. Аляб'єв*
Комп'ютерне верстання *І.В. Волосожарова*

План 2009 поз.455М

Підп. до друку 08.04.2010 р.	Папір офісний
Друк на ризографі	Формат 60x84 1/16
Тираж 50 пр.	Ум. друк. арк. 1,0
Зам. №	

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001